19E

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिस्थ

परीक्षा : मे –२०२४

सत्र २ रे

विषय: व्याकरण – २ (19E421)

दिनांक : २२/०५/२०२४	गुण : ८०	वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र. १. अ) सूत्राणि सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत।(६तः५) **(३०)**

१. इण्कोः। २. ईदूदेद्द्विवचनं प्रगृह्यम्। ३. ढ्रलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽणः।

४. कर्तुरीप्सिततमं कर्म। ५. अपादाने पञ्चमी ६. समो गम्यृच्छिभ्याम्।

आ) परस्मैपदसूत्राणि सोदाहरणं सवृत्तिकं च विवृणुत। **(१०)**

प्र. २.अ) रूपाणि लिखत।(७तः५) **(०५)**

१) आमन्त लिट् प्रथम पुरुष द्विव- पूज्

२) षष्ठी एकवचन- मरुत्

३) प्रथमा बहुवचन- एतद् (स्त्री)

४) विधिलिङ् प्र.पु.बहु- गण्- (आ.प)

५) पञ्चमी एकवचन- पितृ

६) तृतीया बहुवचन- युष्मद्

७) लट् उत्तम पुरुष एकवचन- कृ(प.प)

आ रूपपरिचयं कारयत।(७तः५) **(०५)**

१. कुर्यात् २. धाता ३. मतीः

४. शशिनि ५. वारिणोः ६. पपाठ

७. मोक्तव्या

प्र. ३.अ) सङ्ख्यावाचकानां योग्यरूपाणि लिखत।(७तः५) **(०५)**

१) --- दिने सः पुनः कर्मशालां गच्छति। (२- क्रमवाचक)

२) सदनिकायाः --- अट्टे कः निवसति? (६- क्रमवाचक)

३) --- मित्रेण सह सः खेलति।(१)

४) गायकेन तदेव गीतं ---- गीतम्। (५- आवृत्तिवाचक)

५) छात्रा --- पुस्तकानि क्रमशः अपठत्। (३)

६) भक्ताः ----- श्लोकान् अपठत्।(१६)

७) चिरजीविनः ---- वर्तन्ते। (७)

आ) वाच्यपरिवर्तनं कुरुत। (७तः५) **(०५)**

१. इदं सर्वैः उच्यते।

२. स्नानसमये तेन मुक्ताहारः कण्ठात् अपनीयते।

३. देवाः अमृतं स्वर्गे लभन्ते।

४. ऋषिकुमाराः वनात् कुसुमानि आनयेयुः।

५. छात्रैः स्वाध्यायः एकाग्रतया करणीयः।

६. अहम् अधुना न जीवेयम्।

७. तिलकमहाभागः अनेन पुरुषेण पाठितः।

इ) सनाम सविग्रहं च समासान् लिखत।(७तः५) (१०)

१. वनदर्शनार्थम् २.श्रवणपथम् ३. मधुरकूजनम् ४. चिह्नाङ्कितः

५. चन्द्रसूर्यौ ६. असत्यम् ७. सुवचनम्

प्र. ४. अ) एकं श्लोकं माध्यमभाषया अनुवदत। (०५)

१) अकृत्वा परसन्तापमगत्वा खलमन्दिरम्।
अनुत्सृज्य सतां वर्त्म यत्स्वल्पमपि तद्बहु।।

२) स्थानभ्रष्टा न शोभन्ते दन्ताः केशा नखा नराः।
इति विज्ञाय मतिमान्स्वस्थानं न परित्यजेत्।।

आ) संस्कृतभाषया अनुवदत।(२तः१) (०५)

१) कुबेराचा सेवक कोणीतरी यक्ष होता. त्याने स्वतःच्या कामात चूक केली. म्हणून कुबेर त्याच्यावर चिडला आणि त्याने त्याला शाप दिला.

२) नंतर राजपुत्र आंघोळीकरिता सरोवरात शिरला. त्याने दगडावर ठेवलेला हार कावळीने चोरला आणि सापांच्या बिळात आणला.